

**Комітет Верховної Ради України**  
**з питань фінансів, податкової та митної політики**

**Р І Ш Е Н Н Я**

**Про заслуховування інформації Голови Державної митної служби  
Нефьодова М.Є. про організацію роботи та проблемні питання діяльності  
митних органів.**

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні від 30 жовтня 2019 року (протокол засідання № 10) заслухав інформацію Голови Державної митної служби Нефьодова М.Є. про організацію роботи та проблемні питання діяльності митних органів.

Рішення про таке заслуховування було прийнято 18 жовтня 2019 року на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики, народними депутатами – членами Комітету, за ініціативою народного депутата України – члена Комітету Дубінського О.А. та на підставі інформації, яка була опублікована в мережі Інтернет 17 жовтня 2019 року журналістом Є.Плінським.

Оскільки питання організації роботи митниць ДФС на поточний час належать до компетенції Державної фіскальної служби, на засідання Комітету був своєчасно запрошений також в.о. Голови Державної фіскальної служби України Гутенко Д.В.

Не зважаючи на офіційне повідомлення про засідання Комітету (лист Комітету від 25.10.2019 № 04-32/9-269(196381)), Гутенко Д.В. не прибув на засідання Комітету та не повідомив народних депутатів-членів Комітету про причини, які вплинули на таке рішення. Голова Комітету Гетманцев Д.О. запропонував народним депутатам – членам Комітету надати правову оцінку такому вчинку.

За пропозицією Голови Комітету Гетманцева Д.О., заслуховування відбулось наступним чином.

Голова Державної митної служби України (далі – Держмитслужби) Нефьодов М.Є. доповів про основні результати роботи та досягнення Держмитслужби за час її створення. У ході презентації були висвітлені такі основні напрями діяльності, як: протидія порушень (у т.ч. ефективність діяльності створених мобільних груп, основною метою яких є напрацювання статистики щодо схем, які діють на кордоні та призводять до втрат надходжень до Держбюджету, визначення ефективних методів щодо подолання таких схем), боротьба з корупцією (прямо пов'язано з кадровою реформою та підвищення заробітних плат митників), повнота бази оподаткування (динаміка митних

платежів та причини щодо зменшення надходжень митних платежів до Держбюджету – кон'юнктура цін на газ та нафту, зменшення курсу валют, суми пільг, які були надані при імпорті сонячних та вітрових установ), митні скарги.

Нефьодов М.Є також звернув увагу на реальний стан справ на митницях ДФС та на проблеми, які мають місце при створенні митниць Держмитслужби. Зокрема, було зазначено, що довіра до митниць, як державних інституцій, знаходиться на самому нижчому рівні, а реальний стан митниць ДФС вкрай важкий. Відсутні будь-які плани та стратегії розвитку діяльності митниць ДФС. Зазначене, на думку Нефьодова М.Є., є результатом об'єднання митної та податкової служби в один орган – Державну фіскальну службу України.

Тому більшість часу (починаючи з 15 липня) було витрачено на те, щоб створити нову митну службу. І таке створення повинно відбутись не механічно, а зі звільненням із системи найбільш одіозних працівників.

За час створення Держмитслужби розроблена стратегія розвитку інфраструктури. Встановлено, що для реконструкції 14 пунктів пропуску необхідна сума в 1,5 млрд. грн., яка забезпечити такі пункти пропуску обладнати всіма технічними засобами митного контролю.

Було також проінформовано про ситуацію щодо сканерів, які були придбані через систему «Прозоро». За словами Нефьодова М.Є. всі 7 сканерів, які на поточний час не функціонують, будуть запущені до кінця року. Під час інвентаризації на складах було виявлено 11 ваг, що були закуплені ще в 2017 році, але до цього часу не встановлені у пунктах пропуску.

Щодо міжнародної співпраці. В листопаді планується зустріч з керівником Китайської митниці для обговорення питань співпраці.

У ході доповіді Нефьодов М.Є. доповів, що на поточний час етап створення Держмитслужби знаходиться на завершальному етапі, на погодженні в Міністерстві фінансів України знаходиться перелік кандидатур, які пропонуються на зайняття посад керівників митниць Держмитслужби. Після такого затвердження відбудеться перепризначення посадового складу митниць ДФС в структуру митниць Держмитслужби і, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України Держмитслужба запрацює у повному обсязі.

На поточний час в структуру Держмитслужби не з ДФС прийнято менш як 10 осіб. На думку Нефьодова М.Є., прийняття на роботу в нову структуру не повинно здійснюватись шляхом ротації або проведенням селекторів з роз'ясненням працювати краще, для досягнення результатів. Це має бути жорсткий відбір на законних підставах для унеможливлення ситуації, коли звільнені працівники через певний час, на підставі рішень судів змогли поновитись на посадах у новій структурі. Планується, що близько 500 осіб, які займають керівні посади в структурі ДФС, не повинні потрапити в структуру Держмитслужби, враховуючи негативний імідж таких посадових осіб. На думку Нефьодова М.Є. саме цей фактор впливає на ряд негативних публікацій навколо створення Держмитслужби. Але такі публікації не зупинять Голову Держмитслужби в подальших діях по створенню нової структури митниці. Основною метою Нефьодова М.Є., за його заявою, є можливість побудувати таку митну систему, яка

буде функціонувати за зручними і зрозумілими правилами і до якої буде довіра суспільства. Така система буде працювати не залежно від медіа-публікацій чи пустих звинувачень. У таких намірах Нефьодов М.Є. розраховує на підтримку народних депутатів – членів Комітету та вдячний за ту законотворчу роботу, яку провів Комітет по підтриманню вкрай важливих законопроектів, направлених на роботу митної системи за європейськими правилами.

Нефьодов М.Є відмітив, що не стане багатшим за час роботи на посаді Голови Держмитслужби, але буде безкомпромісно боротись за те, щоб в Держмитслужбу не були прийняті найбільш одіозні посадові особи і щоб в митній системі відбулись системні, а не косметичні реформи.

Після доповіді Нефьодова М.Є., народні депутати – члени Комітету поставили запитання, які виникли в ході презентації діяльності Держмитслужби.

Зокрема, Голова Комітету Гетманцев Д.О. наголосив на тому, що Нефьодов М.Є. займає посаду Голови Держмитслужби з 15 липня поточного року і виникає питання - хто ж реально на поточний час несе відповідальність за те, що відбувається на митницях, коли керівник Держмитслужби буде відповідати за стан справ на митницях. Южаніна Н.П. попросила уточнити – хто ж на даний час реально займається реалізацією митної справи.

За словами Нефьодова М.Є., його робота за згаданий період мала на меті реєстрацію Держмитслужби, вирішення фінансових питань, у т.ч. пов'язаних з Державним казначейством України, розроблення та затвердження структури, штатного розпису, початку переведення в структуру центрального апарату посадових осіб, проведення співбесід. У цьому контексті, було зазначено, що реформи, розпочаті в митній системі рухаються з однаковою швидкістю реформування податкової системи.

Щодо повноважень. За словами Нефьодова М.Є., відповідальність за роботу митної системи на поточний час є його моральна і політична відповідальність. Але юридично відповідальність буде передана на підставі рішення Кабінету Міністрів України після того, як буде створена регіональна структура і до цієї структури буде переведено мінімум 30% особового складу.

Одними із основних питань при обговоренні, були питання майбутніх кадрових призначень на керівні посади митниць Держмитслужби, а також питання організації митного контролю.

На думку народних депутатів – членів Комітету окремі кандидатури, які пропонуються на керівні посади, вже негативно зарекомендували себе під час роботи в ДФС і за своїми моральними якостями не можуть бути призначені керівниками митниць Держмитслужби.

Народний депутат Дубінський О.А. висловився проти призначення на посаду керівника: Волинської митниці – Шавлака О., який вже негативно зарекомендував себе під час роботи керівником Чернігівської митниці; Львівської митниці – Цабака В., по якому вже є відкриті кримінальні справи; Закарпатської митниці – Ясевича М., який, за існуючою інформацією, є підконтрольний угрупованню, що займається контрабандою товарів.

Позицію н.д. Дубінського О.А. щодо призначення Шавлака О. підтримав н.д. Палиця І.П. та звернув увагу на те, що таке призначення відбувається за погодженням Андрейківа А., який є радником Нефьодова М.Є. та за сприянням профільного департаменту Міністерства фінансів України.

Н.д. Володіна Д. А. звернула увагу на призначення п. Резніка керівником Одеської митниці, а п. Любченка М. планується призначити керівником Слобожанської митниці. Обидві особи, за наявною інформацією, пов'язані з угрупованнями, що займаються контрабандою товарів.

Окрім того, н.д. Кінзбурська В.О. поцікавилась – чи ознайомився Нефьодов М.Є з декларацією про майновий стан особи, яку рекомендував на керівника Слобожанської митниці (зона діяльності якої включає Харківську та Сумську області) п. Любченка М. та чи проводив правову оцінку вищезгаданої декларації на предмет декларування з порушенням чинного законодавства квартири, яка знаходиться в Російській Федерації.

Щодо питань, пов'язаних з організацією митної справи в Держмитслужбі.

Н.д. Васильченко Г.І. запропонувала Нефьодову М.Є. визначитись яким чином можна ліквідувати черги у пунктах пропуску на кордоні і чи є сенс додатково придбавати сканери. Також було запропоновано розглянути питання щодо заохочення митників при виявленні контрабанди.

Н.д. Ковальчук О.В. запропонував визначити критерії, за якими можна буде оцінювати ефективність діяльності Держмитслужби та визначити напрями, за якими Комітет буде законодавчо сприяти налагодженню роботи Держмитслужби, налагодити співпрацю з правоохоронними органами. У цьому контексті було запропоновано запросити на наступне засідання Комітету представників Служби безпеки України та Державної прикордонної служби України для інформування народних депутатів – членів Комітету щодо наявних проблем у питанні організації співпраці митних та прикордонних органів.

Н.д. Железняк Я. І. підняв питання низьких заробітних плат працівників Держмитслужби і поцікавився – чи передбачається оптимізація кадрового складу Держмитслужби і чи закладені такі витрати на підвищення заробітних плат в показниках Держбюджету.

Н.д. Василевська-Смаглюк О.М. звернула увагу на необхідність підготовки кадрових висновків щодо діяльності керівництва Львівської митниці у зв'язку з інформацією, яка була отримана за результатами журналістського розслідування щодо контрабанди брендового одягу.

Н.д. Петруняком Є.В. було піднято питання поборів на Закарпатській митниці. Була оприлюднена інформація щодо розміру грошових коштів, які незаконно отримують посадові особи митниці за пропуск без належного митного контролю товарів, укомплектованих в межах невеликих відправлень, які переміщуються через західні кордони, у т.ч. у мікроавтобусах з Італії.

Н.д. Белькова О.В. запропонувала посадовим особам Держмитслужби здійснити аналіз законопроектної роботи та визначити напрями, які потребують

законодавчого врегулювання Комітетом, посилити співпрацю з правоохоронними органами, визначити потребу митниць в технічних засобах митного контролю.

Н.д. Дубінський О.А. звернув увагу на діяльність ВМО №1 Одеської митниці, який здійснює митне оформлення 77% від кількості всіх контейнерів, які переміщуються в зоні діяльності Одеської митниці. Було відмічено, що митне оформлення лівової частки товарів, які прибувають на митну територію України, здійснюється певною невеликою кількістю посадових осіб ВМО №1 (5 осіб).

Посадові особи Одеської митниці Харченко В.Г. (керівник ВМО №1), Меркотун А.В. (нач. митного поста «Чорноморський»), Тоніна Л.М., Бурдюжа В.А., п. Колчіна Т.В., які зарекомендували себе з негативної сторони, не повинні залишатись працювати в Одеській митниці, чи розглядається варіант ротації таких посадових осіб в інші митниці України.

Н.д. Козак Т.Р. запропонував дослухатись до рекомендацій народних депутатів – членів Комітету та запропонував підняти питання щодо надання митницям статусу правоохоронних органів. Також необхідно посилити контроль за переміщенням товарів у міжнародних відправленнях, зважаючи на міжнародний досвід, та звернути увагу на ефективність діяльності митниць Київського регіону.

Н.д. Южаніна Н.П. звернула увагу на відсутність досвіду роботи в митних органах Голови Держмитслужби Нефьодова М.Є. та вказала на некерованість митниць на даний час. Запропонувала здійснити ротацію посадового складу на окремих митницях. Южаніна Н.П. звернула увагу на негативну організацію митного контролю в Дніпропетровській та Одеській митницях. На цих митницях у період з серпня по жовтень 2019 року (протягом майже 30 днів) були відсутні керівники та не призначені виконуючі їх обов'язки особи, що унеможливило, відповідно до ст.343 Митного кодексу України, проводити огляд товарів та транспортних засобів під час здійснення митного контролю. Наслідком чого митне оформлення товарів, які переміщувались через митний кордон України було здійснено без митного огляду, навіть у випадках, коли такий огляд був необхідним.

Южаніна Н.П. пообіцяла звернутись до правоохоронних органів щодо придбання сканерів, зокрема підняти питання – ким, для чого і за яких умов придбавались ці сканери. На них були витрачені великі кошти, але всі вони були виведені з повноцінної роботи.

Н.д. Палиця І.П., у цьому контексті, заявив свою позицію з порушеного питання, що саме засоби технічного контролю дозволять подолати контрабанду. А тому, наявність сканерів на митницях, є необхідним засобом з метою боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил.

Н.д. Холодов А.І. звернув увагу на невиконання митницями доведених індикативних показників (Енергетична, Дніпропетровська, Київська митниці) та попросив проінформувати народних депутатів – коли будуть змінені керівники згаданих митниць та які і коли будуть нові кадрові призначення керівників Енергетичної, Дніпропетровської, Київської митниць у новій структурі Держмитслужби.

Н.д. Горват Р.І. підняв питання щодо методології розрахунків, на підставі якої були зроблені висновки Нефьодова М.Є. щодо можливості надходження

додаткових 10 млрд. грн. в рік від збільшення заробітних плат митників та покращення умов праці.

Н.д. Ніколаєнко А.І. запропонував зробити більш функціональним сайт Держмитслужби [custom.gov.ua](http://custom.gov.ua). При створенні майданичку «електронна митниця» не передбачати наявність посередників для тих, хто буде працювати з електронною митницею.

В ході обговорення, були заслухані матеріали журналістського розслідування Плінського Є. щодо контрабанди брендового одягу, який перевозився у «євробляхах» через пункт пропуску «Краковець» та причетність голови Держмитслужби Нефьодова М.Є до таких подій.

За результатами заслуховування, народні депутати – члени Комітету прийняли рішення про направлення матеріалів розслідування до правоохоронних органів для надання належної оцінки.

У завершення, Голова Комітету Гетманцев Д.О. звернув увагу на те, що всі присутні у цьому залі є представниками влади і людям байдуже, які посади кожен із присутніх займає. Людям важливо бачити результати роботи влади.

І той факт, що відбулась така зустріч, як сьогодні, свідчить про те, що Нефьодов М.Є., як Голова Держмитслужби не чує депутатів – членів Комітету, які хочуть донести своє бачення реформування Держмитслужби та звернути увагу на окремі питання не зовсім вдалої організації реформ в Держмитслужбі, зокрема кадрових призначень одіозних працівників митниць ДФС. Такий стан справ підтверджує думку про те, що Голова Держмитслужби Нефьодов М.Є. не бачить себе в єдиній команді, разом з народними депутатами-членами Комітету. І ігнорування позицій народних депутатів, це питання, перш за все, нашого майбутнього, яке є для всіх нас спільним. Тому, на думку Гетманцева Д.О., Голові Держмитслужби Нефьодову М.Є необхідно зробити багато висновків за результатами цієї зустрічі.

Також Голова Комітету відмітив про повільність проведення реформи в митній системі. Такий стан справ не задовольняє народних депутатів – членів Комітету та свідчить про те, що Голова Держмитслужби Нефьодов М.Є. не готовий до проведення таких реформ і тільки зараз почав розбиратись у суті змін, які необхідно проводити у зв'язку зі створенням Держмитслужби.

#### Враховуючи викладене, **Комітет вирішив:**

1. У зв'язку з ігноруванням запрошення Голови Комітету Гетманцева Д.О. щодо участі у засіданні Комітету ВРУ з питань фінансів, податкової та митної політики та неявкою на засідання Комітету в.о. Голови фіскальної служби України Гутенка Д.В, відповідно до контрольних функцій Комітету, визначених Законом України «Про комітети Верховної Ради України», звернутись до Міністра фінансів України щодо проведення внутрішнього розслідування про причини такої поведінки державного службовця – керівника вищої ланки, та надання правової оцінки обставин і дій посадової особи Державної фіскальної служби України, вжиття відповідних заходів реагування згідно з чинним законодавством.

2. Взяти до відома інформацію Голови Державної митної служби України Нефьодова М.Є. До 10 грудня поточного року заслухати Нефьодова Д.Є на черговому засіданні Комітету з питань усунення недоліків, висловлених народними депутатами – членами Комітету на засіданні Комітету від 30 жовтня та щодо кадрових призначень на Волинську, Закарпатську, Львівську, Одеську, Слобожанську митниці.

3. Матеріали журналістського розслідування Плінського Є. направити до правоохоронних органів.

**Голова Комітету**

**Д.О. Гетманцев**